

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA**47402**

Aşağıda belirtilen sorularımın, Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 28.07.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Sanlıurfa Milletvekili

Yaz aylarında sıcaklıkların artmasıyla sivrisinek, kene ve diğer hastalık taşıyıcı canlıların çoğalması; vektör kaynaklı hastalıklar bakımından ciddi bir halk sağlığı riski oluşturmaktadır. Sivrisinekler aracılığıyla bulaşabilen Batı Nil ateşi ve sıtma ile keneler aracılığıyla bulaşan Kırım Kongo Kanamalı Ateşi başta olmak üzere çeşitli hastalıkların önlenmesi, vakaların erken tespit edilmesi ve riskli bölgelerde koruyucu sağlık tedbirlerinin alınması Sağlık Bakanlığının sorumluluğundadır. Sağlık Bakanlığının resmî kaynaklarında Batı Nil ateşinin sivrisineklerle bulaştığı ve sıtma riskinin iklim koşulları ile yurt dışı kaynaklı vakalar nedeniyle devam ettiği belirtilmektedir.

Buna rağmen vektör yoğunluğu, hastalık vakaları, riskli bölgeler ve yürütülen mücadele çalışmaları hakkında kamuoyuna düzenli, güncel ve il bazında veri açıklanmamaktadır. Vatandaşların yalnızca kişisel korunma tedbirlerine yönlendirilmesi yeterli değildir. Vektörlerin üreme alanlarının tespit edilmesi, belediyelerin ilaçlama faaliyetlerinin sağlık yönünden izlenmesi, vaka sürveyansının güçlendirilmesi ve riskli bölgelerde aktif tarama yapılması gerekmektedir.

Anayasa'nın 17'nci ve 56'ncı maddeleri uyarınca devlet; herkesin yaşam hakkını korumak, koruyucu sağlık hizmetlerini geliştirmek ve insan sağlığını tehdit eden unsurlarla mücadele etmekle yükümlüdür. Önceden öngörülebilir hastalık risklerine karşı zamanında önlem alınmaması, salgın ihtimalinin ortaya çıkmasının beklenmesi ve kamuoyunun yeterince bilgilendirilmemesi bu anayasal yükümlülükle bağdaşmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Son beş yılda Türkiye genelinde sivrisinek, kene veya diğer vektörler aracılığıyla bulaşan hastalıklara ilişkin tespit edilen vaka ve ölüm sayıları kaçtır? Verilerin yıllara, illere, hastalık türlerine, yaş gruplarına ve cinsiyete göre dağılımı nedir?
2. 2026 yılında vektör yoğunluğunun ve hastalık riskinin arttığı iller hangileridir? Bakanlığınızca hazırlanmış güncel bir vektör risk haritası bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa neden kamuoyuyla paylaşılmamaktadır?
3. İl sağlık müdürlüklerince sivrisinek, kene ve diğer hastalık taşıyıcı canlılara ilişkin kaç saha araştırması, numune çalışması ve aktif vaka taraması yapılmıştır? Bu çalışmalarda hangi vektör türleri ve hastalık etkenleri tespit edilmiştir?
4. Belediyelerce yürütülen ilaçlama faaliyetlerinin kullanılan biyosidal ürünler, doz, uygulama yöntemi, insan sağlığına etkisi ve etkinliği bakımından Bakanlığınızca denetlenmesine yönelik hangi sistem uygulanmaktadır? Son beş yılda kaç denetim yapılmış ve kaç aykırılık tespit edilmiştir?

5. Vektör kaynaklı hastalık şüphesi bulunan kişilerin erken teşhis ve tedavisi amacıyla sağlık kuruluşlarına güncel tanı ve tedavi rehberi gönderilmiş midir? Bu hastalıkların tanısını koyabilecek laboratuvarların illere göre dağılımı ve yıllık test kapasitesi nedir?
6. Haşere ve vektör yoğunluğunun arttığı bölgelerde belediyeler, valilikler ve sağlık müdürlükleri arasında hangi ortak mücadele planı uygulanmaktadır? Koordinasyon eksikliği tespit edilen iller ve kurumlar hakkında hangi işlemler yapılmıştır?
7. Önlenebilir hastalık ve can kayıplarının ortaya çıkması beklenmeden Türkiye genelinde düzenli vektör sürveyansı, erken uyarı sistemi, aktif saha taraması ve kamuoyuna il bazında veri açıklanmasını içeren bir ulusal eylem planı hazırlanacak mıdır? Hazırlanacaksa uygulama takvimi nedir?